

Vorbij de verhalen

Keramische beelden van Marjan Schaap

Zoals in oude mythen het raadsel van het bestaan wordt gevangen in verhalen, zo vangen de beelden van Marjan Schaap het in een vorm. Ze vertellen over dat wat er altijd was en altijd blijven zal: een woordeloze essentie die zich schuilhoudt in de dingen. De beelden van Marjan Schaap komen voort uit verwondering en appelleren daaraan.

Verwonderen is: met je blik iets omvormen tot een wonder. Je afvragen wat het is, waarvandaan het komt, het een betekenis geven, een ziel toekennen.

Marjan Schaap bezoekt graag gebieden waar het landschap ongerept is en de mensen leven zoals zij al eeuwen deden: Mongolië, Mali, Tibet. Ze treft er dingen aan die ze niet kan plaatsen, maar toch een gevoel van herkenning bij haar oproepen. Het is de mengeling van raadselachtigheid en herkenbaarheid die haar fascineert; als het ondergebracht zien van betekenis die al in haar leefde maar waar nog geen woord, geen vorm voor bestond. Op dezelfde manier laat ze zich raken door schijnbaar onbeduidende voorwerpen: een blikje, een roestige spijker, een schedeltje. Ze kent ze een karakter of een geschiedenis toe.

Waargenomen vormen keren terug in het werk: huizen-als-nesten op palen, torens met kleine openingen, trappen, ladders, boten, karretjes, paarden. Soms zijn aangetroffen voorwerpen toegevoegd. In ouder werk herinnert de vormtaal aan die van de Egyptische, Griekse of Etruskische cultuur.

Het werk ontleent zijn zeggingskracht aan de huid van de klei, de kleuren die afkomstig zijn van oxides en natuurlijke pigmenten; aan vormen en materialen die 'de tijd' in zich dragen. De beelden zijn hier en nu ontstaan, maar zouden van altijd en overal kunnen zijn, als archetypes die universele betekenissen onderbrengen. Ze zijn krachtig en kwetsbaar, strijdlustig en aandoenlijk; aards, alledaags en raadselachtig tegelijk. Ze lijken afkomstig uit oude verhalen - en roepen verhalen op.

Het werk ontstaat in een samenspel tussen maken en laten gebeuren, sturen en volgen. Een paard-in-wording wordt, vanaf de basis, hol opgebouwd. Eerst de vier benen, als de klei stevig genoeg is, kunnen ze het lichaam dragen. Pas als het hoofd er is, openbaart het dier zich aan de maakster: 'Ah, ben jij het?'. Doordat het hol van binnen is, kan het gaan 'ademen', 'een ziel herbergen'. Wanneer het beeld eruit ziet alsof het er altijd al was, is het goed.

De werken raken aan de essentie van het bestaan, maar het zijn bespiegelingen, geen statements. Ze zijn niet groot, ze ademen een zekere intimiteit; de vormen zijn vriendelijk, de kleuren aangenaam, de huid nodigt uit tot aanraken. Er is ruimte voor lichtheid, openheid, spel, humor. Met het karretje met de krakende wielletjes kan gereden worden, en het veulen met de vleugels kijkt omhoog naar de hemel, alsof het zeggen wil: 'Tsja...'

De beelden van Marjan Schaap lijken uit de tijd aan ons verschenen. Ze dragen een raadsel in zich - en voeren ons mee in de eeuwenoude stroom van verhalen die ons leven betekenis geeft. Ze zijn met aandacht gemaakt en vragen om aandacht. In die aandacht geven ze iets van hun essentie prijs, die eerder tijdloos dan tijdelijk is, en voorbij de verhalen gaat.

We verwonderen ons.